

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési Ára:

Negyedévre 1 pengő 60 fillér

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőség: 107, kindórhivatali telefon sz. 67.

Szózat az ifjúsághoz!

A Főméltóságú Úr szólott a magyar ifjúsághoz. Hangjában az ifjúság iránti szeretet csendült meg, de szava egyben parancsként is hangzott minden magyar ifjú fele a nagy nemzeti célok érdekében.

Március 15-e közel egy évszázad óta a fiatalságnak, a megindulásnak, a fakadó életnek az ünnepe. Az ma is. Mégis most, amikor az ifjúsághoz szólok, első szavam nem a tietek, hanem azé a — sajnos — sok ezer magyar életé, amely a hazaért, mint annyiszor ezeréves történetünkben, újra áldozatot hozott. Március 15-én, amikor nemzeti megújulás, a nemzeti jövő áll gondolataink élén, szálljon minden szeretetünk, tiszteletünk és elismerésünk azok felé, akik már nem élnek, vagy hadifogságban vannak, vagy kórházi ágyon szenvednek itthon, vagy mint rokkantak kerültek haza. Ők a mai idők nagy magyar kötelességteljesítői. De minden szeretetünk és gondoskodásunk azoké is, akik apát, testvért, gyermeket, élettársat veszítettek el.

Magyar Leventék! Az ország egész fiatalsága mellett elsősorban tihozzátok szólok, mert reátok nagy feladat vár. A március 15-i ifjak helyébe kell lépnetek. Nektek is ugyan olyan lelkesedéssel kell felsorakoznotok a nemzet nagy ideáljai és céljai mellé. Ma ti vagytok hazánk reménysége, a magyar jövő valóraváltói. Legyetek mindig méltók nagy őseitekhez, állítsátok ifjú erőteket épp oly lelkesedéssel a háza szolgálatába és teljesítésetek éppoly híven kötelességeitek. Törekedjete mindig arra, hogy életetek példaadás legyen. Ti járjatok elől a valláserkölcsi életben, a becsületességben és a hűségben. Szolgáljátok mindenképp előtt a nagy magyar célokat, mert kivált ilyen nehéz idő-

ben kell, hogy a nemzet érdekei minden egyéni érdeket megelőzzenek.

A nemzeti élet egyik legfontosabb alapja a fegyvellem. Az összetartás, a belső rend fenntartása, a belső front ereje ma az ország számára a lét vagy nem lét kérdése. Szálljatok mindig keményen szembe a társadalombontó törekvésekkel. — Ezek rendszerint válogatás nélkül mindennel szemben a tagadást hirdetik. Pedig még az egészséges reformokat sem szabad, hogy demagógia sajátítsa ki magának, mert az szem elől téveszti az adott lehetőségeket, túlkialja az észszerű jóakaratot és háttérbe szorítja a komoly munkát. Az újítás is csak akkor lehet

egészséges, ha az élet józan követelményeihez simul. 1848-ban március 15-ének lelkesedését nem lehetett valóra váltani. Ma ehhez minden rendelkezésünkre áll. Országunk független önálló, meg van a törvényelőtti teljes egyenlőségünk. Ha ezeket megőrizve, egységben, fegyelmizetten, keményen dolgozva haladunk és megtartjuk erkölcsi tisztaságban országunkat, méltók leszünk őseinkhez és ma a magyar harcának szent áldozataihoz.

Legyetek felkészülve, hogy ha ránk köszönt a napsütés, ősi erővel sarjadjon az ifjú magyarság élete. Bizom a mai fiatal magyar lelkek egészséges életerejében, amely meghozza a szebb jövőt."

Lélekemelő ünnepség a Hősök emlékműve előtt.

Március 15-ke mindig a nagy nemzeti eszmék, a tettek kötelességek ünnepe volt. 1943 március 15-ke pedig a felfokozott kötelességek, a „Fajodért, hazadért minden!” jelszónak ünnepe lett s annak súlyát még jobban kiemelte a Főméltóságú Úrnak a magyar ifjúsághoz e napon intézett komoly lélekemelő szózata.

Mohács ifjúsága, hatóságai társadalmi egyesületei, iskolái és a nagy közönség külső megnyilatkozásában is egységes nagy ünnepség keretében tett hitet, hogy ma eltörpül minden kicsinyes egyéni érdek a nemzet nagy érdekei mellett. A Fogadalmi templomban tartott ünnepi istentisztelet után a hősök emlékművéhez vonult az ifjúság a város katonai és polgári hatóságai, iskolái, társadalmi egyesületek és a nagy közönség. A Leventezenekar eljátszotta a Himnust, majd *Vitéz Marosy Gyula* járási és városi leventeparancsnok felolvasta a Főméltóságú Úrnak az ifjúsághoz intézett komoly szavú szózatát, melyben a szebb magyar jövő érdekében fokozottabb kötelességteljesítésre hívta fel a magyar ifjúságot. Feszességben halgatta a közönség a lélekemelő szózatot, majd *vitéz Szőnyi Alajos* polgármester mondott magasbászarnyaló, mely gondolatokban gazdag ünnepi beszédet. Népek millióinak élet-halál harca tombol mondotta s,

ha megakarunk állni a felénk zuduló veszedelemben, egy testté egy lélekké kell válnunk s ez a történelmi idő a magyar tavasz ünnepén idehozta a várost az egységben való megmutatkozás szükségességének tudatában. Itt állunk test a nemzet testéből, vér a nemzet véréből s szembe-szegezzük a pusztulással a jelszót: Elni akarunk. Itt a halottak oszlopánál keressük az életet, március lelkét. Mi menti meg az életet? A halál, a nemzeti összefogásnak ez a legnagyobb, legértékesebb áldozata. Meg kell halni ezer és ezer magyarnak, hogy millió és millió magyar új életet nyerjen! Ezt a fájdalmat nem lehet lemérni s mégis ez a halál ad életet a nemzetnek. Az ő áldozatukig bár nem tudunk fémagasztosulni, de éppen ezért kell, hogy zokszó nélkül tünjünk, koplaljunk, szenvedjünk, fázzunk, nélkülözünk dolgozzunk és mindenekelőtt megtaláljuk egymás kezét. Ezt kéri követeli tőlünk a mai ünnep. Ahogy hős véreink egybeforriak a halálban, úgy forrjunk mi is egybe az életben. Senki ki nem vonhatja magát és senki sem ringatozhatik abban a tévhitben, hogy egy újabb ezer év életét áldozatok nélkül vásárolhatjuk meg.

Nekünk Mohács kell, de minden Mohácsból volt feltámadás. A győzelem az élet. Ezt a győzelmet, ezt az életet árszva reánk március szelleme, hogy ne

legyen hiába a sok fájdalom, hogy ne legyen hasztalan hősök születése vérpárás halálban, hanem ránköszöntsön az élet a lüktető magyar élet, a boldogabb magyar jövőndő fejezte be *vitéz Szőnyi Alajos* mély hatást kiváltott beszédét. *Ifj. Urkövi József* Petőfi Nemzeti dalát szavalta el lendülettel, majd a városi gimnázium énekkara Kossuth nótákat adott elő sikerrel *Kövesi József* karnagy vezénylete mellett. Ezt követően *Wanke Ferenc* levente az ifjúság nevében mondott lenpületes ünnepi beszédet. Történelmi visszajelentést után rámutatott a mai élet halál küzdelemben az ifjúság magasztos kötelességeire. Neked kell magyar ifjúság ugymond fiatal válladdal megtámasztanod a csüggedőket. Neked kell fiatal karoddal betömnöd a támadt réseket. Gyenge a Vállad, karod? Nem baj! Mert ha az a sok ifjú váll összeér, olyan acél-falat fog alkotni, melyen nem tud áttörni a belső front egy ellensége sem. Ezekre a kötelességekre int ez az emlékmű is, amely a mai háborúnak arannyal felrandó új szent neveivel együtt, fákljaként, üstökösként, napként világítanak szemedbe mohácsi ifjúság s kiáltják füledbe: *Fajodért, nemzetedért mindent!* fejezte be *Wanke Ferenc* lendületes, buzdító beszédét, ami a hallgatóságban mély benyomást keltett. Majd *Eckert József* „Kik voltak a honvédek” c. költeményt szavalta el mély érzéssel, hatásosan. A gimnázium énekkara *Kövesi József* karnagy vezényletével pompás összhangban katonadalokat adott elő, majd a lélekemelő ünnepség a Himnus hangjaival ért véget. Az ünnepséget a kivonult zártrendi atakulatok díszmenete zárta le.

Az ünnepség a városnak impozáns, a mai komoly időkhez mért hatalmas megmozdulása volt s a résztvevőkben mély benyomást keltett.

Március 14-én a polgári fiú és leányiskola bensőséges ünnepség keretében helyezte el az új háború hősi halottjainak *Hainess Elemér*, *Köszl Arisztid* és *Szépe György* emléktábláját az első világháború 32 volt polgárista hősenek nevével viselő emléktáblája alatt. A táblát megkoszorúsza örökmécses gyújtottak alatta. Az emléktábla leleplezését ünnepség előzte meg melynek keretében *Martinszky János* tanár nemes szép szavakkal vázolta a mai kötelességeket

e sorsdöntő időkben s az iskola három volt növendékének hősi áldozatát példaképpül állította az ifjuság elé. Az ünnepségen Szikla Margit Zemplényi Örök magyar c. versét szavalta, Zsuzsits János a mai márciusról beszélt, Schmidt Sándor és Thán Ferenc szavaltak, míg a leányok és fiúk énekkara Katzenberger Erzsébet és Kövesi Józsefné vezetésével hazafias éneket adott elő.

Fontos határozatok a városi közgyűlésen.

Mohács város képviselőtestülete március hó 16. napján tartott közgyűlésén sok fontos határozatot hozott. Jóváhagyó határozatok tudomásul vétele Herger Zoltán számvevőszéki főtanácsos ismertette a város költvetésével kapcsolatos miniszterközi tárgyalások eredményét, amely 130 000 P-ös államségélyt és a közellátási kiadásokra 38 000 P-ös államségélyt hozott s ezzel szemben működő 26 000 P-ös hiány fedezését az által. ker. adónak 5%ról 6%-ra való felemelésével kéri a kormányzat. Rámutatott arra, hogy az ország 62 városa közül már 1942 évben is mindenütt 6% és azonfeül volt a kereseti adó kulcsa még a 62%-os pótdadóval dolgozó Rákospalotán és 68%-os pótdóval dolgozó Szombathelyen is. Ezen 10%-os emelés nélkül legalább 10%-al kellene a pótdódot emelni, ami rendkívüli megterhelést jelentene a ház és föld ingatlanokra s elsősorban a szegény embert sújtaná.

Stollár Ferenc felszólalásában hangsúlyozta, hogy bár belátja ezen tényeket mégis rendkívüli szükségletek fedezetére olyan adóztatás lenne az igazságos, amely minden adófizetőt sújtaná, mert a kereseti adónak emelése mindössze 6—700 adófizető embert fog érinteni — ez ezeknek nagyobb összegű megterhelést fog jelenteni. Vitéz Szónyi Alajos polgármester válaszában közölte, hogy az 50%-os pótdótonak 80%-ra való felemelése során a ház és föld ingatlan 30%-os megterhelést szenvedett el s különösen a házigatlanlannal mutakozó sok új teher következtében a pótdó emeléséről nem lehet szó s így csak a kereseti adónak minimális emelésével lehet a mutakozó 26 000 P-ös hiányt fedezni. A közgyűlés a válasz tudomásul vétele után kimondotta, hogy a kereseti adót 5%ról 6%-ra emeli fel.

Majd a képviselőtestület elfogadta azokat a nagyhorderejű szociális elgondolási reformokat, amelyek alapján a város altiszti állásait közös altiszti államba helyezi, egyes státusokban állami rendszerű fizetési csoportokat létesít s ennek következtében az altiszti státusban is lesz előmeneteli és egyes munkakörök-ből más munkakörbe való áthelyezési lehetőség, ami feltétlenül egészséges munkakedv és szorgalmat fog kiváltani az érdekekből, mert munkájával és szorgalmával előmeneteli lehetőséget érhet el minden altiszt.

Vidék Máttyás felszólalásában kérte a gőzkomp üzem révészeire

is ezen státusnak kiterjesztését, s Szónyi Alajos polgármester és Fehérvári István tanácsnok válaszukban közölték, hogy a révészeknél ezt a megoldást nem lehet alkalmazni, mert ők, mint rapszamosok nyerne alkalmaszást, mert munkájuk nem igényel semminemű szakképzettséget. — A választok tudomásul vétele után a képviselőtestület elfogadta az altiszti állások egyesítésére és átszervezésére vonatkozó javaslatokat.

Kovácsna község kérelme folytán elhatározta a képviselőtestület, hogy 1000 pengő értékben országzászlót ajándékozzon Kovácsna erdélyi fűrdőnek és községnek. A Mohácsi Levente egyesületnek keskenyfilmgép vételére irányuló kérelméhez 3 000 P-ös kölcsönt nyújt a képviselőtestület, majd elhatározta, hogy a Tüzoltólakatánya nagyobb szabású átépítése során áthelyezi az anyagraktárt s ezzel felszabaduló helyiségben az egyesületek

Katonai díszpompával temették el a hazáért hősi halált halt Szajcsán Jánost.

Tompa dobpergés, gyászindulók megindító zenéje, harangok zúgása, honvéd díszszakasz, iskolák, leventék, katonai és polgári hatóságok küldöttsége, könnyező véget nem érő hatalmas tömeg, koszorúk tömege kísérté utolsó útjára hősi halált halt Szajcsán Jánost, a pécsi légvédelmi tüzérsztyály bátor katonáját, aki nem hagyta el ágyúját s miután azt megsemmisítette indult csak neki a mérhetetlen orosz hőmezőnek, de a rettenetes hideg őt sem kímélte s kecskeméti kórházban belehalt fájdalmas sebeibe.

Ott volt temetésén az egész város március 17-én. A város temette s rajta keresztül temette mindazokat a hősokeket, akiknek nem adta meg az isteni kegy, hogy hazai földben pihenhesse nek. A Circum dederunt fájdalom zengése belevágott mindannyiunk szívébe s szem nem maradt szárazon, amikor Péter Károly ny. igazgató tanító könynyektől remegő hangon búcsúztatta a hű tanítványt a Mohácsi Sokakok Magyar Olvasóköré nevében.

Mélyen megrendült lélekkel állok itt e koporsó előtt — mondotta. — Magam előtt látok, mint komoly képű kis iskolás gyereket, akinek úgy csillogott a szeme, amikor a mult viágháborúról beszéltem. Katona lettél s kemény katona voltál, nem hagytad ellenség kezére ágyudát, amelynek szolgálatára felesküdtél. Betegágyadban, lázas szenvedésben üteparancsnokoddal beszéltél s gyorsan töltötted az ágyudát, hogy tüzelhesetek az ellenségre. A borzalmas orosz tél fagy poklában, mint a mi körünk termőfájának reménysege lefagyta s most sírva állunk koporsód előtt, hogy búcsúzzunk tőled. Megköszönjük, hogy szeretted a kört, dolgoztál érte s az otthon védelmében életedet áldoztad érte s az otthon védelmében életedet áldoztad értünk. Megfogadjuk, hogy emléked lelünkben, neved körünkben márványba vésetten élni fog s nem

részére tanácskozó terem létesít, ami bizonyára minden tanács-teremmel nem rendelkező egyesület nagy örömmel fog fogadni, mert már régen hiányzott egy ilyen nagyobb tömeget befogadó-képességű terem a városban.

A városi jeggyárban termelt jég árát blokkonként 60 fillérben állapította meg a képviselőtestület, majd tudomásul vette, hogy takarmányhiány következtében a város nem tudott egeget tenni Komlósi és Unger püspökpusztai bér gazdasággal kötött sertésbérhizlalási szerződésnek s így azt a képviselőtestület felbontotta. Vitéz Szónyi Alajos polgármester bejelentette, hogy az eredetileg 500 drb sertésből a gazdaság 100-at leszállított s a szerződés felbontása ellenére is saját takarmányából 100 hízót hizlal a város részére, amit a képviselőtestület tudomásul vett.

Személyi ügyek letárgyalása és elfogadása után a gyűlés véget ért.

feledünk soha. János fiam Isten ved.

Majd vitéz Szónyi Alajos polgármester a város közönsége nevében mondott megható búcsúbeszédet. Itt áll a koporsónál — mondotta — az egész város, mert ez a koporsó többet jelent egy egyszerű életnél. Ez a fiatal, 22 tavaszt megért élet nemcsak férj, fiú, unoka, hanem egy magyar katona, aki életét adta a hazáért, a nemzetért, mindannyiunkért. Az Isten megadta a kegyet, hogy hazai földben pihenhesse, mindig haza vágytál, hogy dolgozhass családodért. Körödért, városodért. Az Ursten másképp rendelkezett. Elszóllított körünkből, mert nagyon szeretted. Nem haltál meg, mert ide fog zárandokolni a város ifjúsága, hogy hitet merítsen a haza iránti köteleesség teljesítésben. — Lelked örökké élni fog s csillag leszel, amelyre mindenkor feltekint a város ifjúsága. Ég áldása kísérijen utadon Isten ved.

Megperdül a dob, szívünkbe vág az örök dallam: Hazádnak rendületlenül, légy híve Ó magyar, tisztelgésre emelődnek a kezeik, magyar szuronyba ütözik a nap lehanyatló sugara s a hős honvédet rejtő koporsóra ráhull a rög, a drága magyar rög, melyért életét áldozta Szajcsán János s vele együtt számtalan magyar honvéd. — Sírját ellepik a koszorúk, közte a pécsi légvédelmi tüzérsztyály koszorúja, amit tisztí és legénysegi küldöttség hozott, a város, a Sokakör, a honvédség, a család és ismerősök koszorúja. — Nyugodj békében. Áldozatod ne legyen hiábavaló.

— Iparosok figyelmébe. Az Ipartestület értesíti tagjait, hogy a következő anyagok kerülnek kiosztásra: szabók, cipészek, kárpitosoknak cérna; építőiparosoknak cement, tatarozási, javítási munkákhoz téglá és tetőcserep; mázóelőfűzőknek kence; szobafestőknek falfestő-minták puhítására kence. Utalványok átvehetőek az ipartestület irodájában.

Kiváló eredmény a téli gazdasági iskola záró vizsgáján

A mohácsi m. kir. téli gazdasági iskola, ez a kiválóan vezetett intézmény vasárnap, március hó 14-én ismét tanúságot tett arról, hogy gazdaságszociális tevé-
günk szakszerű nevelésében hivatalosa magaslatán áll s mindjobban és jobban betölti ezt a missziót, mert ezen a vizsgán is a növendékek és a város vezető társadalmának nagy érdeklődése mellett ott láttuk a hallgatók sorában a város és környék igen sok gazdáját mert hiszen maga a vizsga is egy nagyszerű ismeretterjesztő előadás számban ment. A Hízkegy után Orincsay Miklós igazgató köszöntve a megjelenteket beszámoló adott az 1942/43-as évről. 77 tanulója volt az intézetnek ez évben, ezekből 10 Mohácsra és szigetre és 35 esett a mohácsi járásra, tehát a növendékek több mint 50% át tették ki a helybeli és mohácsi járásbeli gazdák fiait, ami igen örvendetes jelenség. Köszönetét fejezte ki Mayer Ferenc nyug. polgári iskolai igazgatónak és Mohos József tanítónak, akik a hadbavonult tanárok helyét betöltve vállalták az oktatást s így a tanmenetben fennakadás nem volt. Számottevők azok a vándorgyűlések, amik az elmúlt iskolai évben voltak, valamint az a sok írásbeli és szóbeli tanács, szakvélemény, amit az intézet a hozzáforguló gazdáknak adott.

A komoly és eredményes munkáról szóló és nagy tisztséssel fogadott beszámoló után Papp Ignác ny. ezredes, miniszteri biztos megnyitván a vizsgát kezdetét vette a 35 felső évfolyamos tanuló vizsgája. Növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet és szőlőművelés, borkezelés, kisgazdaságberendezés, belterjes és külterjes gazdálkodás, általános tudnivalók, okiratok, magyar nyelv számtan - mértan - vegytan, természettan, egészségügyi ismeretek és egyéb szaktárgyakból kaptunk olyan feleleteket minden növendéktől, hogy a legnagyobb elismeréssel kell nyilatkozni egy tanárikarról, mint a növendékekről. Komoly tudás, ambíció, lelkesedés, a németajku ifjaknak nagyszerű magyar nyelvtudása, mind — mind élmény volt a jelenlévőknek.

A vizsga után az ifjusági önképzőkör zárógyűlése folyt le. Husz Sándor ifjusági elnök megnyitóját után Wess Erhard (Feked). A fejőstehenek egyedi takarmányozása, Kiss Pál (Mohács). A gyümölcsfák helyes ápolása, Dittlich Ede (Szederkény). A szójabab természetje címmel tartottak értékes, szabad-előadásokat. Az előadások között Balog János (Dunaszekcső) Sajó Sándor: Magyar ének 1910-ben c. versét szavalta mély átérzéssel, az ifjusági énekkar pedig Bornemissza György V. évi. tanítójelölt vezényletével magyar-nótákat adott elő sikerrel.

Az ifjusági elnök kedves zárószavai után Papp Ignác vizsgálóbiztos szólt a vizsgázókhöz szeretettel. A szaktudományok mai rohamos fejlődésében — úgy mond — és a mind erősebbé váló nemzetközi versenyben

mezőgazdánk csak úgy állhatják meg helyüket, ha mindig tervszerűen, gondos számvetéssel dolgoznak, megtanulják és hasznosítják mindazokat az újabb módszereket eszközöket, amelyek fejlesztik mezőgazdaságunkat. Az a gazda, aki tanulni nem akar, s azt mondja „Ha az öregapámnak jó volt, úgy nekem is jó lesz” az a termelési versenyből kiesik, de a nemzet érdekét is súlyosan sérti. Öregapánk harci eszközeivel ma már nem harcolhatunk tankok ellen. Ugyanez áll a mezőgazdaságra is. **A termelés fokozása ma már nemcsak a gazda hasznot hozó érdeke, hanem elsősorban és mindenekfelett hazánk és nemzetünk érdeke is.** Erre a derék munkára az Uristen segítsen Benneteket, hogy ne csak élvezői és részesei, hanem építői is lehettek szebb jövőjü, boldogabb hazánknak, fejezte be *Puppi Ignac* nagy hatású záró beszédét, amit az ifjúság és megjelentek nagy tetszéssel fogadtak. Himnusz után az ifjúság feszes díszmenetben vonult el a magyar zászló előtt s hisszük, hogy odahaza hű sáfárai lesznek az ehintelt magunk s az ősi termelési kiállításon megmutatják, hogy jó földbe vetett teremtő magvakat a mohácsi téli gazdasági iskola lelkes igazgatója és tanári kara.

Szabadliceum.

A világtörténelem érdeklődésének középpontjába került Finnország képzőművészetének történelmi fejlődéséről tartott előadást *Virányi Endre* festőművész. A finn képzőművészet gyökerei visszanyúlnak azokba az időkbe, amelyek egybeesnek a finn nép keresztényné válásával. Így a finn képzőművészet legrégebb emlékei is a keresztény kultúra művészi hagyományaihoz nyúlnak vissza. Tehát Finnországban is a kultúra legelső képzőművészeti alkotásai; a templomok. A főleg gót stílusban épült templomok nem hatalmas arányokkal, hanem izlésükkel, külső és belső szépségükkel alkotnak maradandó értéket. A tizenhatodik században beköszöntött protestantizmus megállította az egyházi művészet fejlődését. A későbbi századokban azonban enyhült a helyzet és a puritán izlésnek megfelelő templomfestészet alakult ki. A finn evangélikus templomok belsejét bibliai képekkel vallásos jelképekkel díszítik. Majd áttért az előadó a finn festőművészet tárgyalására. A tizenkilencedik század elején még teljesen a svéd festőművészet nyomdokain halad, csak később a század végén lép önálló útra. A nagyobbak közül Laureus, Eckman Róbert Vilmos figurális, genre képekkel válnak ki. A tájképfestészet úttörője Holmberg, aki az ezer-tó országának mélabus festői tájait örökölte meg. Majd teljesen szakít a finn festészet a biedermeier izléssel és egyre több művész keresi fel Páris, ahol a festészet legfontosabb problémáival ismerkednek meg. Ennek a nemzedéknek legnagyobb alakja Edelfeld, a finnek Munkácsyja. Az előadó külön fog-

lalkozott Gallénnai a Kalevala illusztrátorával

A nagyszabású, alapos részletekkel tartott előadást a finn egyház és festőművészet remekeiből vetített képanyag egészítette ki

Hétfőn: *Dr Faluhelyi Ferenc* egyetemi tanár, a pécsi kisebb ségi intézet igazgatója beszél „Magyar kisebbségi iskola rendszerről.”

HIREK

— Könyörgő körmenet március 25-én.

A Mohácsi Szociális Misszió Társulat március hó 25 napján rendezendő „Női napon” könyörgő körmenetet rendez. A körmenet március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján délután 3 órakor indul a belvárosi templomból a fogadalmi templomba. A fogadalmi templomban megérkezés utáni szent beszédet a közös háborús keresztleti ájtatosság követi. A körmeneten résztvevő egyesületek, alakulatok sorrendje a következő: A körmeneti kereszt, 50–50 lépés távolságra párosával a zászlóvivők, az elemi iskolások, a Kath. Legényegylet, Hivatásszervezet, Kalot Iparoskör, Polgárok Olvasóköre, Sokak Olvasókör, Gazdakör, Tűzoltó Egylet, Hadastyán Egylet, Crédo, Urinők Kongregációja, Szoc Misszió, Man-z. Leányklub, Dolgozó Lányok, Sokak leányok, Harmadrend, Krisztus Király Szöv Szegénygondozó nővérek, Keresztes Nővérek, Cecilia Énekkar, Levente zenekar. Levente díszszakasz, Oltáriszentség a díszország, Oltáriszentség mögött a meghívott egyházközségi képviselők, kat. Akció az egyházközségi világi elnök vezetésével és vele együtt a város polgármesterének vezetésével az összes városi, állami hivatalok, katonai alakulatok, egyesületek, körök küldöttéi Vízicserkész szakasz. Nagyközönség. Az egész körmenetet a Rózsafüzér Társulat zárja be, amely tekintettel a nagy távolságra külön énekel. A rendezőség felkéri a hivatelt, hogy nyolcas sorban csatlakozzanak a menethez és a rend kedvéért helyét mindenki szigorúan tartsa be, mert az ilyen nagyméretű felvonulás csak akkor szép és tiszteletet parancsoló, ha a résztvevők rendben és fegyelmezetten vonulnak fel

— **Új espereskerületi tanfelügyelő.** *Tihanyi János* mohácsi apátlébános, tb pápai kamarás nagy elfoglaltsága miatt a mohácsi espereskerületi tanfelügyelői tisztség alóli felmentést kérte. *Virág Ferenc* dr megyéspüspök a kért felmentést megadta és *Faludi Ádám* nagynyárádi plébánost, eddigi kerületi jegyzőt nevezte ki tanfelügyelővé.

— **Crédo gyűlés.** A Mohácsi Crédo Egyesület március hó 21-én, vasárnap délelőtt a Kath. Legényegyletben tartja fél 12 órakor rendes havi gyűlését. Előadást tart *Staub Ádám* gimn. hittanár.

— **Kinevezés.** *Sasadi Lujza* okl. testnevelési tanárt — *Schneider Rezső* főhercegi jószágigazgató leányát — a vall. és közoktatásügyi miniszter a szabadkai állami leánygimnázium testnevelési tanárává nevezte ki.

— **Házasság.** *Lerch Klári* és *Varga István*, református lelkipásztor március hó 21-én délelőtt 11 órakor a református templomban tartják esküvőjüket.

— **Főpásztori elismerés.** *Dr Virág Ferenc* megyéspüspök *Vértes János* püspökpuztai igazgató kántortanítónak 40 évi működése alatt kifejtett eredményes munkásságáért elismerését fejezte ki.

— **Március 15-e Sároson.** Nagy lelkesedéssel ünnepeik meg március 15-ét a sárosi körzet lakói, leventéi és tanulói az ünneplőbe öltöztetett iskolában. A szép és változatos műsort a leventék és a kis iskolások adták. Szavatok, énekszámok, alkalmi szindarab és festői ruhába öltözött lányok magyar tánci tarkították a kedves előadást. Az iskola terme bizony szűknek bizonyult, mert az érdeklődők egy része fért csak be az iskolába. Az ünnepi beszédet *Jakab Gyula* tanító mondta.

— **Adomány a Vöröskeresztnek.** *Vogl Beláné* a Vöröskeresztnek 100 P-öt, a *Mohácsi Gazdakör* 1470 pengőt adományozott.

— **A táborigazgató közleménye.** A táborigazgató tudakozódó iródi közli, hogy a harctéren szolgálatot teljesítő honvédek utáni érdeklődésre nem válaszolhat, mert az erre vonatkozó adatok nem állnak az irodának rendelkezésére csupán a táborigazgató ügyekben adhatnak felvilágosítást.

— **Lopás elsötétítés alatt.** *Kolompár János* mohácsi lakos elsötétítés alatt vermet burgonyát és répát lopott. Kolompárt a pécsi ügyészségre kísérték s az eljárás ellene megindult.

— **Sakkokozó figyelmébe!** A mohácsi Iparosok Olvasókörében működő sakkör értesíti a vasárnapi versenyen résztvevőket, hogy délután 3 órakor pontosan jelenjenek meg.

— **Öntözzük a fiatal fákat.** Mohács város polgármestere felkéri a háztulajdonosokat és lakókat, hogy azon helyeken, ahol a város fiatal facsemetékét ültetett ki, vegyék ezen fákat gondozásba, öntözzék s főleg ne engedjék azokat megrongálni. A város áldozatokat hoz fásítás miatt s sajnos nagyon sok fa megfőnkre durva lelkű, szép érzékkel nem rendelkező emberek vandálistizmusá miatt

— **Nem csökkentik a dohánygyártmányok készítését.** A dohánygyártmányok arányos elosztásával kapcsolatban téves híradások láttak napvilágot és ezekből a fogyasztóközönség arra következtetett, hogy a dohánygyártmányok ezentúl lényegesen csökkentett mennyiségben kerülnek piacra. A dohányjövődék igazgatóságának közlése szerint ez a magyarokat téves. A dohánygyártmányok előállítására lényegesen meghaladja az 1941. év utolsó negyedének átlagát, így a gyártás mai menete is biztosítja a rendes dohányszükséglet kielégítését.

— **Öngyilkosság.** *Magyar János* mohácsi lakos március hó 13-án mellbelőtte magát. Súlyos sebbel a mohácsi kórházba szállították.

— **Nyári időszámítás bevezetése.** A kereskedelmi és közlekedési miniszter rendelete értelmében az ország területén jelenleg fennálló közép-európai időszámítás 1943 március 29-ik napján 2 órakor megszűnik és helyébe ismét a nyári időszámítás lép. Ehhez képest az említett időpont 1943 évi március hó 29-ik napjának 3 órája lesz.

— **Március 15-e a Szigeti Népkörben.** A hagyományokhoz híven az idén is megünnepelette március idusát a Szigeti Népkör. Az igen szép számban összejött tagok zsutofalásig megtöltötték a kör helyiségeit. A pohárköszöntőt a kör elnöke *Jakab Gyula* tanító mondta.

— **Helyreigazítás.** Kaptuk az alábbi helyreigazítást. A Mohácsi Hírlap f. évi március 7-iki 10. számában megjelent „Átveszi Máv. a Mohács Pécsi Vasutat?” című közleményre, mely szerint „Jövő évben az állam tulajdonába megy át a Mohács Pécsi Vasút is” a Sajtótörvény 20. szakasza alapján tisztelettel kérjük az alábbi helyreigazítót nyilatkoztunk közlését: „Valótlán az, hogy a Mohács Pécsi Vasút jövő évben az állam tulajdonába megy át, ellenben tény, hogy a vonatkozó engedélykiadást a Mohács-Pécsi Kőzforgalmi Vasút 1948. december 1-én megy át az állam tulajdonába.” Pécs, 1943. március hó 16. Teljes tisztelettel: Mohács-Pécsi Vasút Üzletvezetője (olvashatatlan aláírás) (A közleményt a Vasút és Közlekedési Közlönyből vettük át. *A szerkesztő*)

— Anyakönyvi bejegyzések

1943. március 12-től márc. 19-ig.

Születések: Kovácska József Árpád, Rostás Erzsébet, Szabó Zoltán István, Jaksics Anna, Kvála Katalin, Takács László Lajos, Lauer Károly Mihály, Horváth Mária, Holczler György.

Házasságkötés: nem volt.

Haldolozás: Ruzsik Ferenc 44 éves, Mufics István 60 éves, özv. Csörgő Józsefné 78 éves, Bali András 77 éves, Bördár József 69 éves, Balog János 72 éves, özv. Vajda Józsefné 80 éves.

SPORT.

Vasárnap délután 4 órai kezdéssel az MTE vendégül látja a pécsbányatelepi DPAC-ot. A tavaszi előkészületek során az MTE vezetősége mindent megtesz, hogy a bajnoki rajtig jó formába hozza a csapatot. A bányászcsapat jó ismerőse a mohácsiaknak és így jó, de főleg kevényt játékra lehet elkészülni.

A Pélmónostori SC csapata az MTE csapatát 5:0 (2:0)-ra győzte le itthon. Az MTE még idényeleji játékot nem tartott, sokat cseréltek is és így született meg a fenti eredmény.

Felelősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Nyilttér.

(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Tekintetes Szerkesztőség!

Nagyon hálás lennék, ha az alábbi levelet nyilttérben közölnék.

A múlt héten a hajnali bátaszéki autóbusszal indultam egy legkevésbé sem luxus-utazásnak nevezhető útra ha'aszthatatlanul fontos ügyben. A Casino előtt szálltam föl az autóbusszra. A kalauz rögtön azt mondta, hogy csak maradjak állva, az ajtónál, úgy sincs ülőhely. Én a sötét ség ellenére is rögtön észrevettem, hogy az ablak mellett egy üres hely van s azt el akartam foglalni. Erre a kalauz brutálisan rámkibált, hogy az a hely föl van tartva s maradnak állva. Egy percig nem tudtam erre mit felelni, de aztán csendesen megjegyeztem, hogy tudtommal az autóbusszon az ülhet, aki előbb száll föl. A kalauzt ügylátszik kihozta sodrából ellenkezésem, mert még jobban kiabálva kijelentette, hogy neki joga van helyet fönn tartani, s ne merjek leülni. Én mégis leültem s mikor erre ő dühösen odasielt azt mondtam, hogy fölállok, ha a következő megállónál a fönn tartott hely gazdája fölszáll. Amikor az Amerika szállónál megállt az autóbussz, a kalauz kinyitotta az ajtót s teljes udvariassággal mondta: tessék doktor úr (a kalauz nagylelkűsége adományozta az illetőnek a doktori címet) itt a fönn tartott hely. — Nekem föl kellett állnom és helyet adnom. A föl:zaló 20 év körüli mohácsi ügyvéd: urnok, ügyvédnek a fia, — nyugodtan elfoglalta az általam átadott helyet. Bennem nagyon fölgyült a keserűség és felhaborodva mondtam, hogy nagyon szomorú, hogy egy két gyermekes családanynának, akinek 10 hónapja a fronton van az ura, — át kell adnia jogos helyét, mert egy fiatal úr úgy akar utazni. Ez a sokat emlegetett itthoni front. A kalauz ügylátszik kezdte restelni a dolgot, mert elkezdett mentegetedőzni. Az új utas azonban cseppet sem vette a lelkére fölhaborodásomat, hanem kényelmesen ült Bátaszékig.

Nem céloim erkölcsi prédikációt fűzni az esethez, sem a fiatal ember, sem az autóbussz tulajdonos, vagy a kalauz részére. De ép a napokban kaptam az uramtól levelet, melynek alapján el tudom képzelni a fronton lévő életet. A uram lehetőleg könnyed hangú, türelmemre biztató kedves sorai közül ki tudom olvasni azt a sok borzalmat, amin — különösen az utóbbi hónapokban — köröszülmentek az itthonmaradtok jóvoltáért. Ezzel szemben ilyen közeliről kellett tapasztalnom a legkisebb kényelmellenséget sem vállaló léhaságot, olyan részről,

aki nem tudja mi a katonaság. Az uram sok 100 km. távolságból nem tud engemet megvédelmezni s nem is akarom keseríteni ilyen csunya dologgal. — Ezért ez uton akarok elégtételt szerezni magamnak s megóvni a hozzám hasonló sorsú asszonyokat ilyen igazságtalan és méltánytalan bánásmódtól

egy hadbavonult felesége.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen hősi halottunk

SZAJCSÁN JÁNOS

temetésén való megjelenésükkel, részvétkifejezésükkel, koszorú és virágok küldésével rajdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hálás köszönetet mondunk.
Mohács, 1943. március hó.

A gyászoló
SZAJCSÁN-CSALÁD

Szólót

kb. 1 kat. holdig keresek megvételre. Cím a kiadóban.

HIRDESSZEN a Mohácsi Hirlapban.

Szakácsnőt és háziszolgát lehetőleg házaspárt keres inter-nátus, április elsejére, fizetés és teljes ellátással.

Horthy Miklós út 17.

FÖLD

elsőrendű szántó, tagosítással, 6000 □ öl egytagban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Intézet részére

zongorát, pianinót

privát veszek. Cím a kiadóban.

Egy világos, két ágyas, teljes

hálószobabútor

eladó.

Cím a kiadóban.

MEGHÍVÓ.

Az Első Mohácsi Gőztégla és Cserépgyár Részvénytársaság

XX. ÉVI RENDES HÖZGYŰLÉSÉT

1943. évi március hó 28-án délután 4 órakor tartja Mohácson, saját hivatalos helyiségében, Budai országút 50. (téglagyári telep), melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, határozatképeség megállapítása.
2. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése az 1942. évi üzletévről.
4. Jelentéstétel és határozathozatal a tisztviselők személyében és fizetésében történt változásról és az ügyvezető igazgató fizetés-rendezéséről.
5. Az 1942. évi mérleg, zárszámadások előterjesztése és megállapítása és javaslat tiszta nyereség felosztása tárgyában.
6. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a fent vény megadása.
7. Netáni indítványok.

Mohács, 1943. évi március hó 5.

Az igazgatóság.

A részvények a közgyűlés előtt legalább 48 órával a társaság igazgató-ságánál letétbe helyezendők Mohácson (téglagyári telep). Ezen közgyűlés a meg-jelent részvényesek és letétt részvényesek számára tekintet nélkül határozatképes.

Mérlegszámla 1942. évi december hó 31-én.

Vagyon: Pénziárkészlet: 19754 23 P, Gyártelep: 218075 90 P, Hájó 3652 68 P, Téglakészlet: 53223 91 pengő, Anyagkészlet: 8674 90 P, Gazdasági készlet: 1035 80 P, Értékpapír 600 — P, Postatakarékpenz ári követelés: 11335 68 P, Adósok: 65560 33 P, Összesen: 381913 42 P.

Teher: Alaptőke: 200000.— P, Tőketartalék: 30000 — P, Értékcsökkenési tartalék: 40800.— P, Árúértékkülönbözeti tartalék: 22721 48 P, Tisztviselői nyugdíjalap: 23000.— P, Munkás-jóléti alap: 980 26 P, Beruházási hozzájárulás függő számla: 2361 70 P, Elfogadványok: 38440.— P, Hitelezők: 21346 59 P, Nyeremény: 2263 39 P, Összesen: 381913 42 P.

Veszteség és Nyereségszámla 1942. évi december hó 31-én.

Tartozik: Adó: 20395 39 P, Tiszti fizetés: 32115 — pengő, Munkatér: 215471.18 P, Takarmány: 2565 51 P, Kamat: 2786 91 P, Költség: 75158 58 P, Anyag: 136749 02 P, Száva hájó: 4759 93 P.

Leírás: Gyártelep számlán: 31469 38 P, Hájó számlán: 851 45 P, Nyeremény: 2263 39 P, Összesen: 524585.74 P.

Követel: Nyeremény áthozat: 102 63 pengő, Téglszámlán nyereny: 51600 82 P, Gazdasági számlán nyereny: 1294 43 P, Fuvarozási számlán nyereny: 7181 86 pengő, Összesen: 524585 74 pengő.

Az igazgatóság.

Megvizsgálta, a könyvekkel összehasonlította és helyesnek találta a **Felügyelőbizottság.**

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	30 — P
Rozs	28 — P
Takarmányárpa	24 50 P
Sörárpa	29 — 31 — P
Zab	27 — P
Morzsol tengeri	21 — P
Tengeri csöves új	15 70 P
Bab, fehér	59 60 P

Élősertés árak:

145 kg. vagy nehezebb l. r.	2.10 P
130 " " " l. r.	2.05 P
115 " " " l. r.	2.02 P
100 " " " l. r.	1.98 P
80 " v. neh. sonkasüdő	1.98 P
145 " vagy nehezebb l. r.	1.92 P
145 " kevesebb l. r.	1.86 P

Személyautófuvarozást vállal HUSZ ISTVÁN

béruautófuvarozó Mohács. Telefon: 209

Kossuth Lajos utca 48 számú ház

nagy telekkel eladó. Ugyanitt kerestetik 3—4000 négyszögöl föld megvételre.

Új üzlet! **ÉRTESÍTÉS!** Új üzlet!

Értesítem a nagyérdemű Közönséget, hogy Mohácson, Király utca 8 szám alatt (Weiller-vasudvar házban) folyó évi március hó 1-én üzletemet

„HÁZTARTÁS”

elnevezéssel megnyitottam. Üzletemben a legszolidabb árak és a legpontosabb kiszolgálás mellett az alábbi árak kerülnek eladásra: Mosó-, pipere- és borotvaszappanok, illatszerek, kozmetikai készítmények, tisztítószer, háztartási cikkek, cernák, fonalak kézimunkák, kefe és ecsetárúk, díszműárúk, kerámiák, játékarúk, ajándéktárgyak, stb. Üzleti elvem: Szolid árért minőségi, jó áru Szíves támogatást kér!

Káldor B.-né
MEDGYESSI MÁRIA

ELADÓ ház nagy polgári házzal kerttel.

Cím a kiadóhivatalban

Bútorozott szoba

külön bejáratú, esetleg jó házi kosztal KIADÓ. Széchenyi-tér 12

ZONGORÁT

magas árért veszek vidékről is. **BINGOLD KÁLMÁN** zongorahangoló. Mohács, Kazinczi u. 7.

Hirdetmény.

Mohácsi volt Urbérek Közös Erdőbirtokossága ezúton is értesíti összes tagjait, hogy az 1942. évi tiszta jövedelem a tagok között arányrésziük arányában arányrészenként 2 filléres osztalék kifizetése **folyó évi március hó 22-én** kezdődik és 11 napon át folytatólag minden hétköznapon, április hó 4-től pedig minden szerdán és szombaton folyó évi december hó 1-ig tart. A kifizetés az Erdőbirtokossági irodájában, Kazinczi utca 14 házszám alatt, délelőtt fél 8-tól 12 óráig történik.

Az osztalékot mindenki lehetőleg személyesen vegye fel. Férfi a feleségét, feleség a férjét felveheti, másnak az osztalék csak két tanúval aláírt meghatalmazás alapján lesz kifizetve.

Mohács, 1943. március 16.
D. KISS JÁNOS
Erdőbirt. pénztáros.